Ealaín na hArdteistiméireachta

Oide

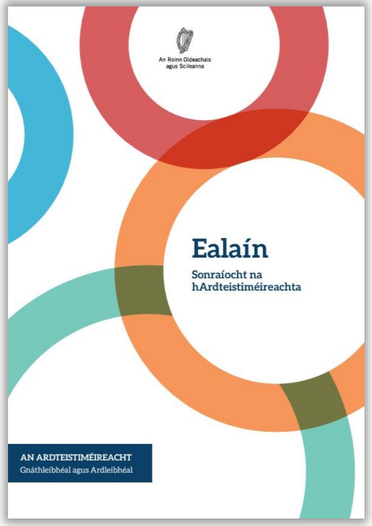

McCrory, M, Blister Salt, silversmith

Seisiún eolais ar an tSonraíocht

Geimhreadh 2023

Cé hé Oide?

Oide

Is seirbhís tacaíochta nua de chuid na Roinne Oideachais do scoileanna í Oide, a seoladh go hoifigiúil ar an 1 Meán Fómhair, 2023. Tá an tseirbhís mar thoradh ar chomhtháthú LCS, CNIM, SSM agus SFGM, trína dtugtar saibhreas saineolais agus acmhainní le chéile chun tacú níos fearr lenár gcóras oideachais.

Tacaíocht d'Amharc-Ealaín/ Ealaín

www.oide.ie

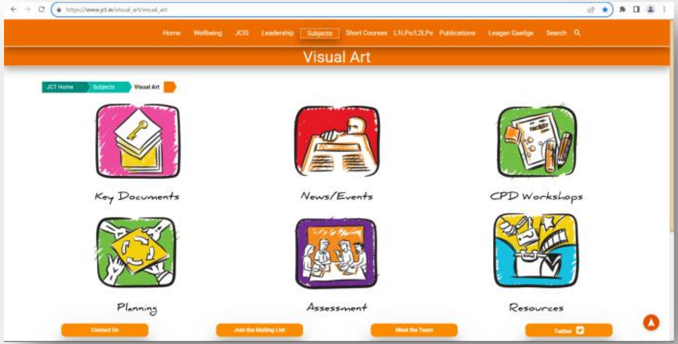

www.jct.ie

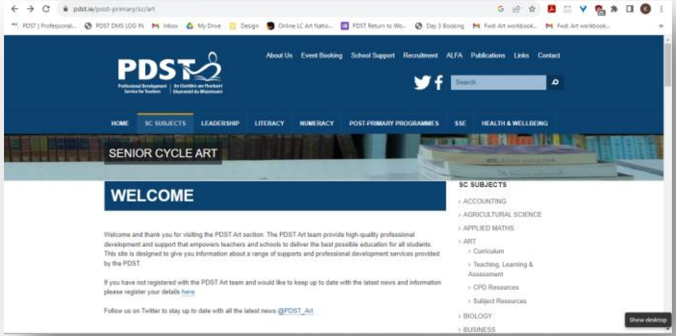

www.pdst.ie

Seo í an Fhoireann

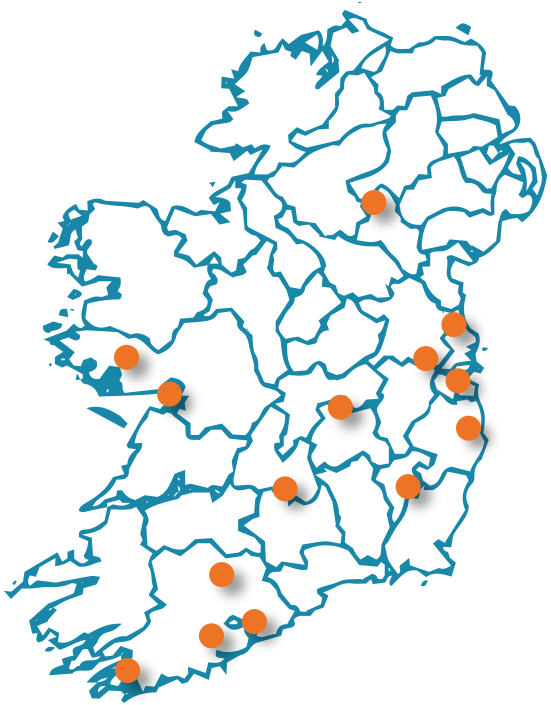

Gemma Tierney
Ceannaire Sinsearach

Stephanie Hodgers
Ceannaire Foghlaim Ghairmiúil

Melissa Murphy
Ceannaire Foghlaim Ghairmiúil

Kathleen McCormack
Ceannaire Foghlaim Ghairmiúil

Orla Doyle
Ceannaire Foghlaim Ghairmiúil

&
Múinteoirí comhlacha ó gach cearn den tír

Forléargas ar an gCruinniú

Beidh na rannpháirtithe…

eolach ar Shonraíocht Ealaíne ne hArdteistiméireachta

ag iniúchadh Shnáitheanna, Shnáithaonaid agus Thorthaí Foghlama gaolmhara na Sonraíochta

ag fiosrú Amharcstaidéar: An Create agus na Réimsí Ábhair.

Leanúntas Foghlama Scoláirí

Amharc-ealaín na
Sraithe Sóisearaí

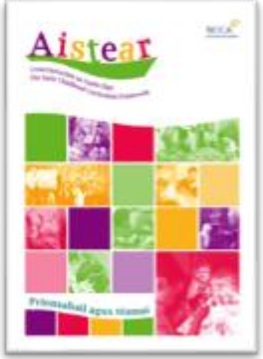

Aistear:
Creatchuraclam na
Luaith-óige

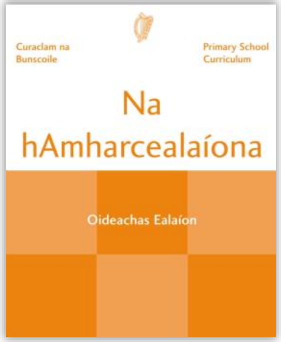

Bunscoil
Na hAmharcealaíona

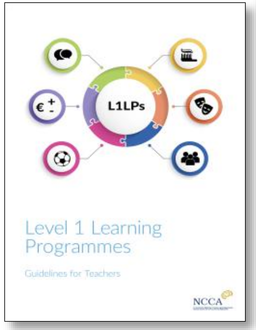

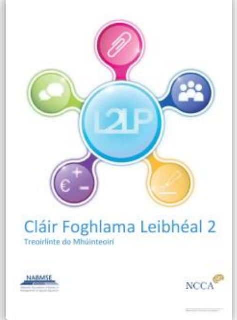

Cláir Foghlama Leibhéal 1 agus 2

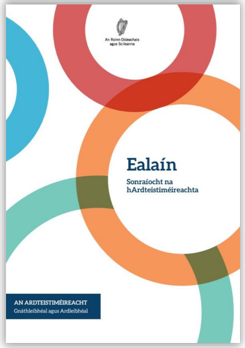

Ealaín
Ardteistiméireacht

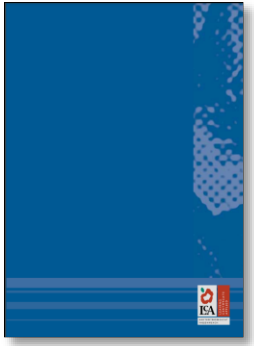

Ceardaíocht agus
Dearadh
Ardteistiméireacht
Fheidhmeach

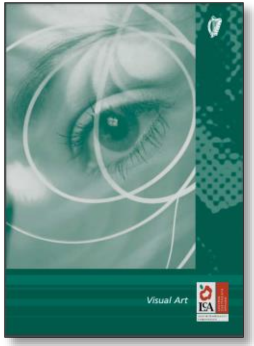

Amharc-ealaín
Ardteistiméireacht
Fheidhmeach

Réasúnaíocht, Aidhm agus Cuspóirí

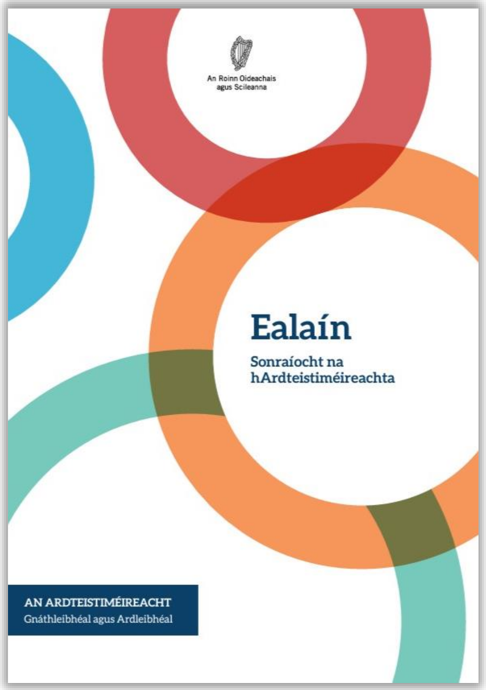

Réasúnaíocht

Deir an Réasúnaíocht go bhfuil an tsonraíocht bunaithe ar an bpróiseas ealaíne agus ar an gcaoi a gcabhraíonn sé leis an bhfoghlaim.

Aidhm

Is é is aidhm dEalaín na hArdteistiméireachta eolas, scileanna, tuiscint agus luachanna a fhorbairt san fhoghlaimeoir le go mbeidh sé ar a chumas smaoineamh a thabairt chun críche agus freagra a thabhairt ar a shaothar féin agus saothar daoine eile mar aon leis na saothair a thuiscint, agus anailís agus measúnú- a dhéanamh orthu.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta , p. 6 & 7

Réasúnaíocht, Aidhm agus Cuspóirí

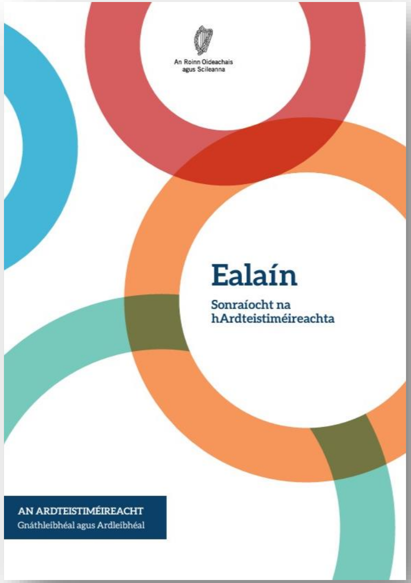

Cuspóirí

Tá sé de chuspóir ag Ealaín na hArdteistiméireachta a chur ar chumas an bhfoghlaimeoir an méid seo a leanas a dhéanamh:

- feasacht agus tuiscint ar aeistéitic a fhorbairt
- a scileanna criticiúla, praiticiúla, coincheapúla, láimhe agus fadhbréitigh a fhorbairt mar aon le tuiscint a fhorbairt ar an gcur chuige atriallach[2] a d'fhéadfadh a bheith i gceist
- scileanna taighde, cumarsáide agus machnaimh a fhorbairt
- cur agus cúiteamh le cleachtóirí reatha agus teagmháil a dhéanamh le cleachtas reatha, dánlanna, iarsmalanna agus spásanna ealaíne comhaimseartha, imeachtaí san fhíorshaol agus an pobal ealaíne i gcoitinne
- léirthuiscint a bheith aige dá shaothar féin agus freagra criticiúil a thabhairt air mar aon le saothar a phiaraí, an tsochaí agus an timpeallacht
- tuiscint a fháil ar an Amharcstaidéar agus ar an teanga chriticiúil agus fhísiúil a thacaíonn leis
- léirthuiscint a bheith aige do na próisis a bhaineann le taighde a dhéanamh ar an Ealaín, í a chruthú agus freagairt di mar scil fadsaoil, agus taitneamh a bhaint as na próisis.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireacht, p. 7

Ag Tógáil ar Phríomhscileanna ón tSraith Shóisearach

Oide

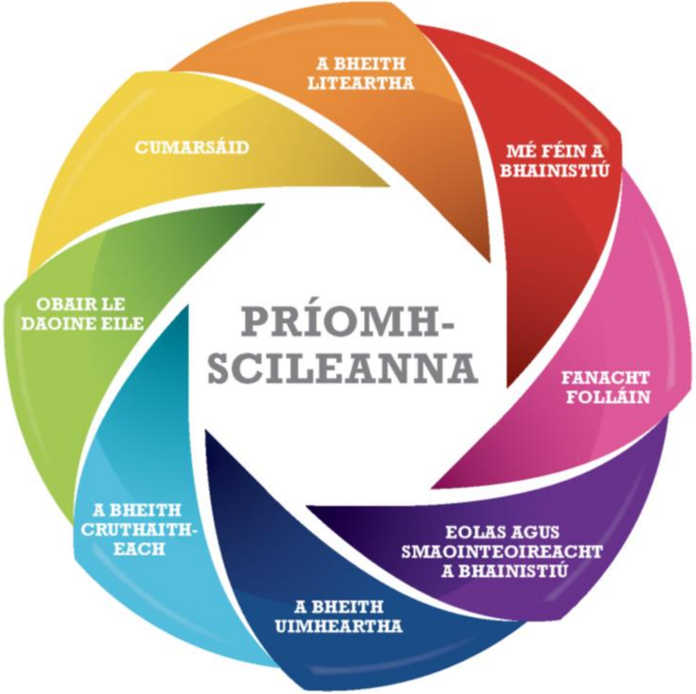

Taighde
Anailís a dhéanamh ar ealaín
Ag obair leis na meáin
Teicnící a iniúchadh

Cinntí eolasacha a fhorbairt

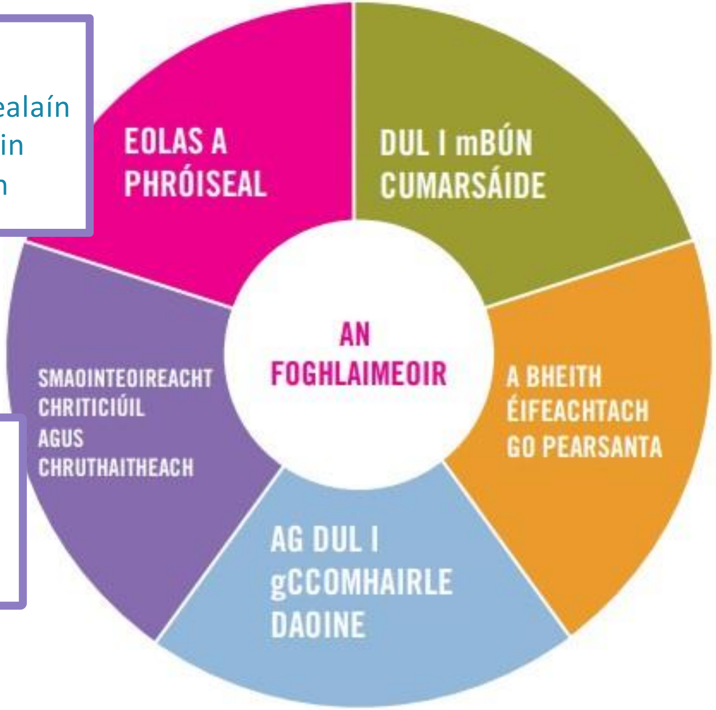

Cén chuma a bheidh air seo don fhoghlaimeoir?

Snáitheanna agus Snáithaonaid

Oide

Cé go leagtar amach ar leithligh na torthaí foghlama a bhaineann le gach snáithe, ní thugann sé sin le tuiscint go bhfuil staidéar le déanamh orthu leo féin. Cuirtear barr feabhais ar rannpháirtíocht agus ar fhoghlaim an fhoghlaimeora trí eispéireas lánpháirteach de na trí shnáithe.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta, p. 12

3.5 Próiseas

Torthaí Foghlama

Snáithaonaid

Torthaí Foghlama

Is tábhachtach a chuimhneamh gur chóir go mbeadh torthaí foghlama insqroichte ag leibhéal cumais gach foghlaimeora.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta, p. 13

Torthaí Foghlama

Ráitis i sonraíochtaí curaclaim chun cur síos a dhéanamh ar an eolas, an tuiscint, na scileanna agus na luachanna a ba choir do scoláire a bheith in ann a léiriú tar éis tréimhse foghlama. Tugann torthaí foghlama na bloic thógála do mhúintéoirí chun a dteagasc, a bhfoghlaim agus a measúnú a phleanáil.

Fócas ar an bhFoghlaim CNCM, Torthaí Foghlama 05, p. 6

Oide

Torthaí Foghlama

Snáithe Cruthaithe	
Snáithaonaid Foghlaimíonn an scoláire faoi	**Torthaí Foghlama** Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
2.3 Próiseas	• cur síos a dhéanamh ar a spreagthach/ réimse fiosrúcháin • fionsí faisnéise a léiriú • rogha líníochtaí, staidéar agus saothair réadaithe a chruthú • a shathar a fhorbairt. Triail a bhaint as agus é a chur in eager • a rogha freagairtí amhairc abhartha a chosaint • airíonn an mheáin a thuiscint agus iad a chur i bhfeidhm go cuí • an réasúnaíocht lena roghanna a mhíniú • **a thaighde, a phróisis agus a chinntí ba chúis lena saothar críochnaithe a cheangal**

Briathra Gnímh

Oide

Snáithe Cruthaithe	
Snáithaonaid Foghlaimíonn an scoláire faoi	**Torthaí Foghlama** Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
2.3 Próiseas	A thaighde, a phróisis agus a chinntí ba chúis lena saothar críochnaithe a cheangal

Briathra Gnímh: Ceangail: rud a shamhlú le rud eile agus cúiseanna

Tríd and Toradh Foghlama seo a roghú, cad é **an t-eolas, an tuiscint agus an cumas chun rudaí a dhéanamh** a ba mhaith linn a bheith ag scoláirí?

Amharcstaidéar

Tugtar Amharcstaidéar ar an staidéar ar an léiriú físiúil ar gach gné de chultúr, a chruthaigh sochaithe san am atá thart, sochaithe nua-aimseartha le deireanas agus sochaithe comhaimseartha. Trí thaighde, cruthú agus freagairt don obair, foghlaimeoidh scoláirí chun eolas agus tuiscint a beith acu ar an obair a dhéanann said féin chomh maith le saothair le healaíontóirí eile.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta, p. 13

Kieran Gallagher

An Creat Amharcstaidéir

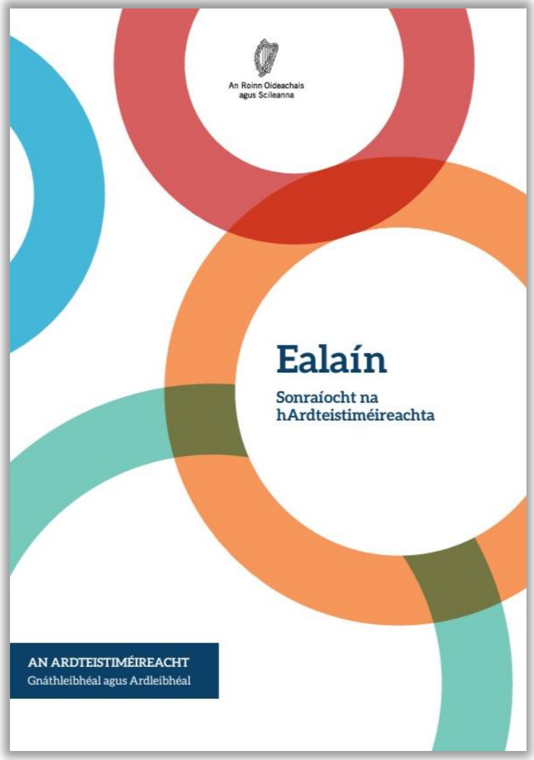

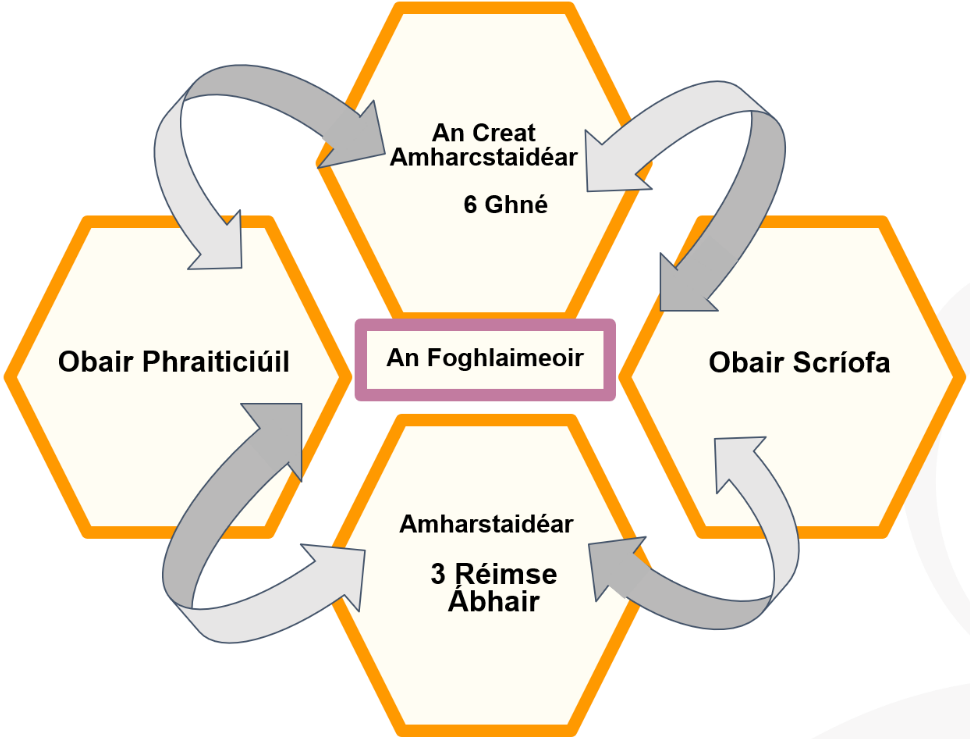

An Creat Amharcstaidéir

An Creat Amharcstaidéir

- Roimh an tréimhse/ngluaiseacht
- An tréimhse/ghluaiseacht
- Tar éis na tréimhse/gluaiseachta

6 Ghné

An Comhthéacs
Ealaíontóirí agus Saothar Ealaíne
Anailís
Gnéithe Ealaíne agus Prionsabail Deartha
Meáin agus Réimsí Cleachtais
Nuálaíocht agus Aireagán

Amharcstaidéar

Réimsí Ábhair

1. An Eoraip agus an Domhan Mór
2. Éire agus a háit sa domhan mór
3. Domhan an lae inniu

Réimsí Ábhair Amharcstaidéir agus na Rannóga Gaolmhara Fócais

Oide

Ba choir a thabhairt faoi deara freisin nár cheart Réimse Ábhair 3, Domhan an lae inniu, a áireamh ina aonar agus ní mór a chur in iúl do scoláirí gur féidir naisc a chruthú le Réimsí Ábhair 1 agus 2, an Eoraip agus an domhan mór agus Éire agus a háit sa domhan mór.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta, p. 29

Réimse Ábhair 1

i Réimse Ábhair 3

Réimse Ábhair 2

Gnéithe an Chreata Amharcstaidéir

An Creat Amharcstaidéir

1. Roimh an tréimhse/ngluaiseacht
2. An tréimhse/ghluaiseacht
3. Tar éis na tréimhse/gluaiseachta

6 Ghné

An Comhthéacs
Ealaíontóirí agus Saothar Ealaíne
Anailís
Gnéithe Ealaíne agus Prionsabail Deartha
Meáin agus Réimsí Cleachtais
Nuálaíocht agus Aireagán

Cur Síos

Gné: Anailís

Oide
Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Na Gnéithe Creata: Comthéacs

Oide

GNÉ	MÍNIÚ
Comhthéacs	Seo faisnéis a insíonn tuilleadh faoi na tosca a bhaineann le tréimhse, gluaiseacht, ealaíontóir, saothar, saothair ghaolmhara, iarsma/í, suíomh, imeacht, ráiteas nó smaoineamh, agus a mhíníonn é ar bhealach níos mionsonraithe. Ba cheart a áireamh leis sin, nuair is ábhartha, comhthéacsanna stairiúla, polaitiúla, sóisialta, eacnamaíocha agus idé-eolacha na linne. Ba cheart don scoláire smaoineamh ar an gcaoi a dtugann siad sin bonn eolais don bhrí a bhaineann sé as saothar ealaíne agus an chaoi a mbíonn tionchar ag comhthéacsanna ar an léirthuiscint a bhíonn ag daoine d'ealaíontóirí agus d'fhiúntas a saothair. Ba cheart don scoláire foghlaim le saothair ealaíne a shainaithint, staidéar a dhéanamh orthu agus iad a thuiscint ar bhealaí atá nádúrtha dó féin. Nuair a thuigtear comhthéacs na tréimhse/gluaiseachta ar a bhfuil staidéar á dhéanamh, tá sé tábhachtach freisin go mbreathnódh an scoláire ar an gcaoi a gcuireann pátrúin agus gníomhaireachtaí ealaín agus ealaíontóirí, idir shean agus nua, chun cinn. Cabhróidh sé sin leis an scoláire tuiscint a fháil ar conas agus cén fáth a raibh an oiread sin de thóir ar an saothar, cén fáth a bhfuil saothair ealaíne luachmhar, cén fáth a ndéantar coimeádaíocht ar roinnt saothar i gcomhair taispeántais agus an chaoi a mbíonn tionchar aige sin ansin ar an gcaoi a bhféachtar ar an saothar. Ba cheart don scoláire staidéar a dhéanamh freisin ar raon samplaí eile saothar a léiríonn an cultúr amhairc a bhí i réim timpeall ar a réimse/réimsí staidéir roghnaithe. Mar shampla, agus ní liosta cuimsitheach é seo, ailtireacht, tírdhreach agus dearadh uirbeach/tuaithe, scannán, fógraíocht, meáin nua, dearadh UX le haghaidh suíomhanna gréasáin nó aipeanna, mínealaín, ceardaíocht, dearadh, grianghrafadóireacht, faisean agus neart eile.

An Create a chur I bhfeidhm

Ba choir go dtuigfeadh na scoláirí na nithe seo a leanas agus go mbeidh said in ann cur síos a dhéanamh orhtu, iad a mhíniú agus a phlé;

Roimh an tréimhse/ ghluaiseacht

An tréimhse/ ghluaiseacht í féin

Tar éis na tréimhse/ ghluaiseachta

Baineann said é sin amach trí úsáid a bhaint as 6 ghné an chreata

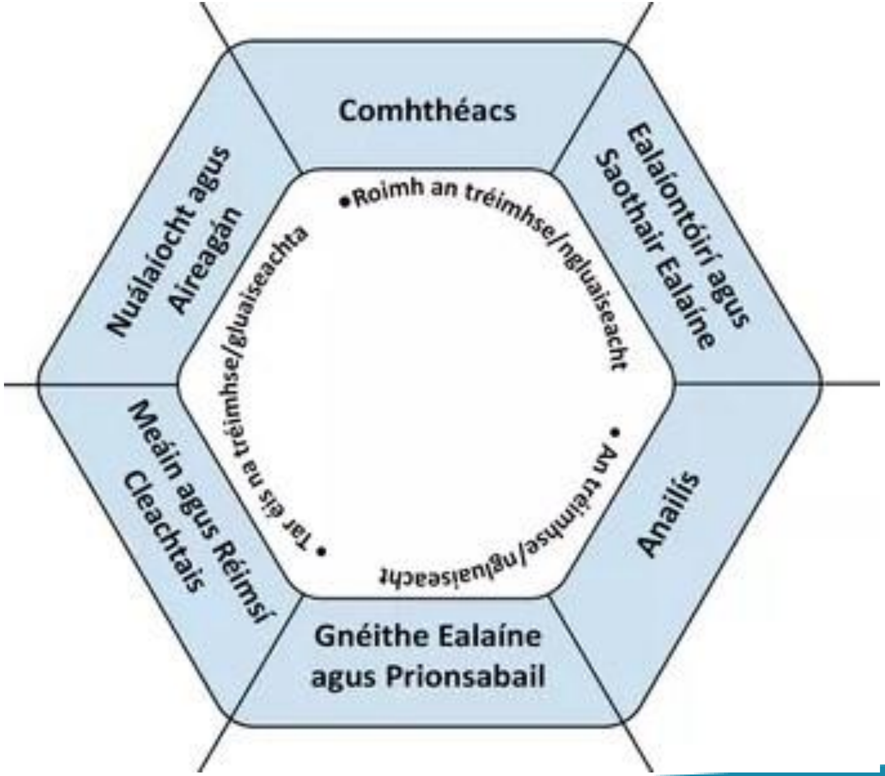

RÉIMSÍ

Amharcstaidéar agus an Chomhpháirt Scríofa

Ní mór staidéar a dhéanamh ar rannóg amháin fócais, lena n-áirítear ealaíontóirí aitheanta agus a saothar ealaíne[4], ó réimsí ábhair 1 agus 2. Ní mór staidéar a dhéanamh ar gach rannóg fócais i réimse ábhair 3.

1. An Eoraip agus an Domhan Mór

Rannóga fócais

- Rómhánúil agus Gotach (c. 1000 – 1500idí)
- An Renaissance – Próta-, Luath, an tArd-Renaissance & Gothaíochas (c. 1300 – 1600idí)
- Barócach (c. 1600 – 1700idí)
- Réalachas, Impriseanachas agus iar-Impriseanachas (c. 1850 – 1900idí)
- Nua-aoiseachas (c. 1900 – 1960idí)
- Tar éis 1960

2. Éire agus a háit sa domhan mór

Rannóga fócais

- Réamh-Chríostaí (c. 4,000 RCR – 500 CR)
- Ealaín na nOileán (c. 500 – 1100idí)
- Ailtireacht agus Ealaín na Meánaoise Déanaí (c. 1100 – 1550idí)
- An tréimhse Sheoirseach (c. 1720 – 1800idí)
- Ealaín agus Nua-aoiseachas Éireannach (c. 1880 – c. 1960idí)
- Tar éis 1960

Oide

RÉIMSÍ

Amharcstaidéar agus an Chomhpháirt Scríofa

Ní mór staidéar a dhéanamh ar rannóg amháin fócais, lena n-áirítear ealaíontóirí aitheanta agus a saothar ealaíne[4], ó réimsí ábhair 1 agus 2. Ní mór staidéar a dhéanamh ar gach rannóg fócais i réimse ábhair 3.

1. An Eoraip agus an Domhan Mór

Rannóga fócais

- Rómhánúil agus Gotach (c. 1000 – 1500idí)
- An Renaissance – Próta-, Luath, an tArd-Renaissance & Gothaíochas (c. 1300 – 1600idí)
- Barócach (c. 1600 – 1700idí)
- Réalachas, Impriseanachas agus iar-Impriseanachas (c. 1850 – 1900idí)
- Nua-aoiseachas (c. 1900 – 1960idí)
- Tar éis 1960

2. Éire agus a háit sa domhan mór

Rannóga fócais

- Réamh-Chríostaí (c. 4,000 RCR – 500 CR)
- Ealaín na nOileán (c. 500 – 1100idí)
- Ailtireacht agus Ealaín na Meánaoise Déanaí (c. 1100 – 1550idí)
- An tréimhse Sheoirseach (c. 1720 – 1800idí)
- Ealaín agus Nua-aoiseachas Éireannach (c. 1880 – c. 1960idí)
- Tar éis 1960

Domhan an lae inniu: Réimse Ábhair 3 agus a Rannóga Fócais Gaolmhara

Ealaíontóirí: Teoiric agus Smaointeoireacht

Ealaíontóirí: Próisis agus Meáin

An Ealaín mar Thrácht nó mar Thráchtaire Sóisialta

An Ealaín agus an Timpeallacht

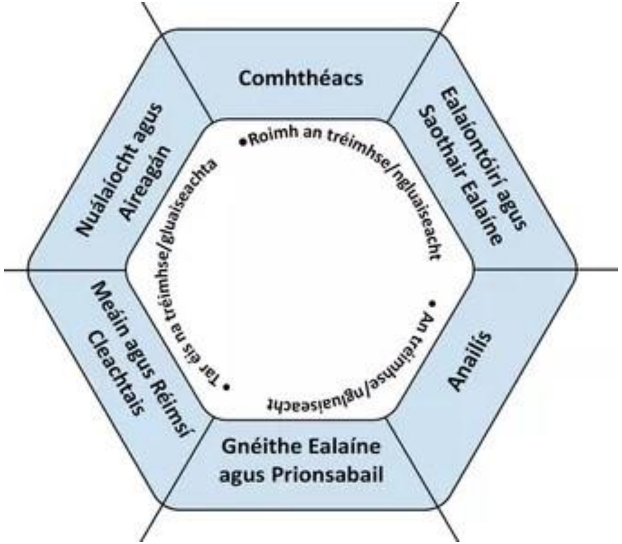

Ba cheart do scoláirí tagairt a dhéanamh do ghnéithe create an Amharcstaidéar (Comhthéasc, Ealsíontóirí agus Saothair Ealaíne, Anailís, Gnéithe Ealaíne agus Prionsabail Deartha, Meáin agus Réimsí Cleachtais agus Nuálaíocht agus Aireagán) agus staidéar á dhéanamh acu ar réimse ábhair 3.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta, p. 29

Rannóg Fócais

Oide

Rannóg Fócais	Cur síos
An ealaín agus and timpeallacht	Aithníonn an rannóg fócais seo an tábhacht atá leis an timpeallacht d'ealaíontóirí agus gur féidir léi a bheith mar phríomhfhoinse inspioráide dóibh agus gur féidir leo í a úsáid mar mheán ina ceart féin. Aithnítear ann freisin go bhfuil a thimpeallacht áitiúil féin thart timpeall ar an scoláire, ar foinse inspioráide í freisin uaireanta. Áirítear leis An ealaín agus an timpeallacht raon cleachtais ealaíonta ina gcuimsítear cur síos stairiúil agus cuir chuige stairiúla i leith an dúlra san ealaín. Chonacthas le forbairtí níos déanaí anuas saothar ealaíne comhshaoil a théann i ngleic le ceisteanna sóisialta agus polaitiúla, inar féidir úsáid na timpeallachta féin a áireamh mar an meán agus/nó an teachtaireacht. Léirítear leis an gcaoi a n-úsáideann an t-ealaíontóir nó a bhfreagraíonn sé don timpeallacht chomh leochaileach is atá sé do cheisteanna ar nós chaomhnú na hoidhreachta tógtha, shaol cultúrtha mhuintir na háite, na héiceolaíochta agus an dúlra, srl., agus aithnítear a tábhacht do théamaí féiniúlachta. Ag úsáid an Chreata Amharcstaidéir, is féidir an timpeallacht a fhiosrú mar acmhainn ina bhfeictear ealaíontóirí go minic ag saothrú ar na saintréithe sainiúla atá speisialta don timpeallacht sin agus a fheabhsaíonn í ar bhealach éigin nó a dhéanann trácht uirthi. Tá Ailtireacht, Ealaín Talún agus an tírdhreach féin, Ealaín Sráide, Ealaín Phoiblí, Dearadh Comhshaoil, dearadh uirbeach/tuaithe, ceisteanna agus tuairimí maidir le hOideachas d'Fhorbairt Inbhuanaithe, an Tomhaltóir/Dearadh Táirge, Dearadh Intí agus fiú Timpeallachtaí Ar Líne i measc roinnt de na foinsí saibhre, agus tá neart díobh ann, le haghaidh taighde agus staidéar fisiúil sa rannóg fócais seo.

Domhan an lae inniu agus Rannóga Fócais Gaolmhara

Ealaíontóirí: Teoiric agus Smaointeoireacht

Ealaíontóirí: Próisis agus Meáin

An Ealaín mar Thrácht nó mar Thráchtaire Sóisialta

An Ealaín agus an Timpeallacht

Ag céimeanna éagsúla, tá na ceithre rannóga idirnasctha agus ba cheart tagairt a dhéanamh dóibh, mar is cuí.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta, p. 29

Eagraí Grafach

Ealaíontóirí:Teoiric agus Smaointeoireacht

An Ealaín mar Thrácht nó mar Thráchtaire Sóisialta

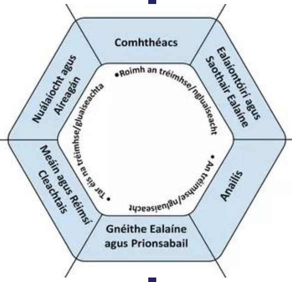

Ealaíontóirí: Próisis agus Meáin

An Ealaín agus an Timpeallacht

Ba cheart do scoláirí tagairt a dhéanamh do ghnéithe create an Amharcstaidéar (Comhthéasc, Ealsíontóirí agus Saothair Ealaíne, Anailís, Gnéithe Ealaíne agus Prionsabail Deartha, Meáin agus Réimsí Cleachtais agus Nuálaíocht agus Aireagán) agus staidéar á dhéanamh acu ar réimse ábhair 3.

Sonraíocht Ealaíne na hArdteistiméireachta, p. 29

Eispéiris faoi threoir na hEalaíne

Oide

3. Domhan an lae innui

- Ealaíontóirí: Teaoiric agus Smaointeoireacht
- Ealaíontóirí: Próisis agus Meáin
- Ealaín mar Thrácht nó mar Thráchtaire Sóisialta
- An Ealaín agus an Timpeallacht

?

?

?

?

?

?

?

Ealaín Sráide

Cad iad na heispéiris faoi threoir na hEalaíne a bhféadfadh do chuid scoláirí tabhairt fúthu?

Forléargas ar an Ardteistiméireacht

Oide

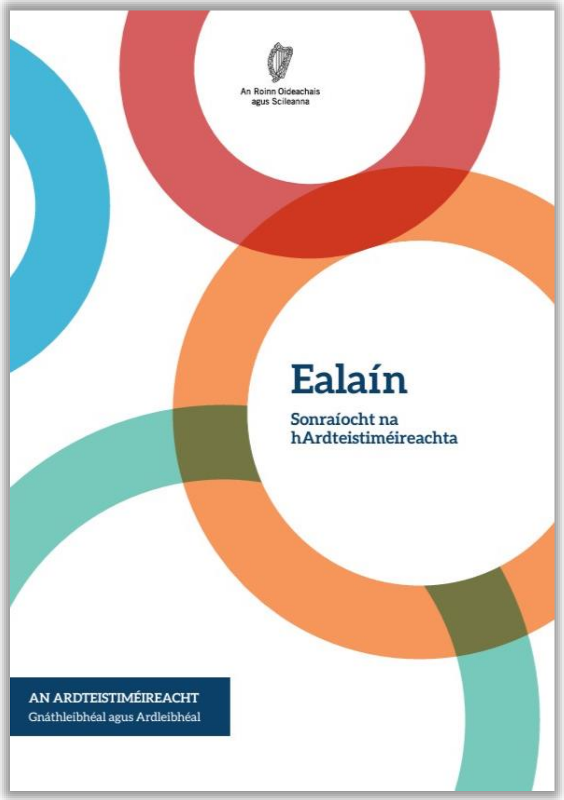

Forléargas ar an measúnú

Measúnaithe ag an nGnáthleibhéal agus an Ardleibhéal araon

Obair Chúrsa Phraiticiúil 50%

Scrúdú Praiticiúil 20%

Scrúdú Scríofa 30%

Forléargas ar an Measúnú

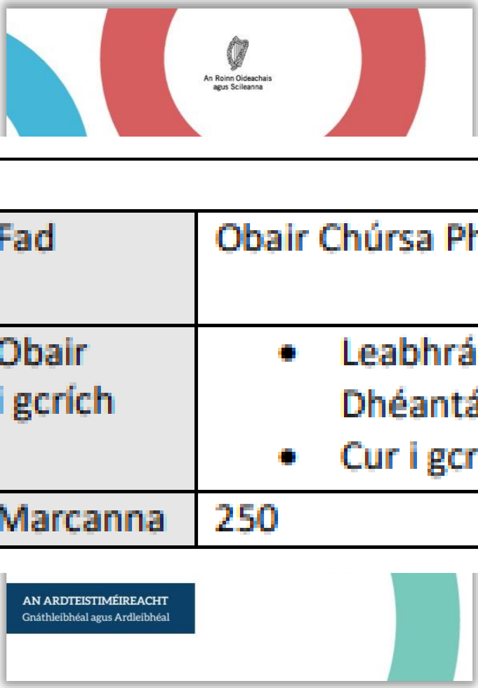

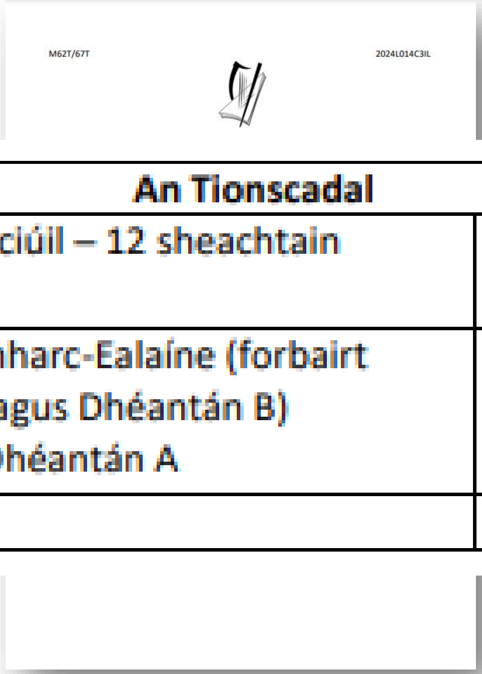

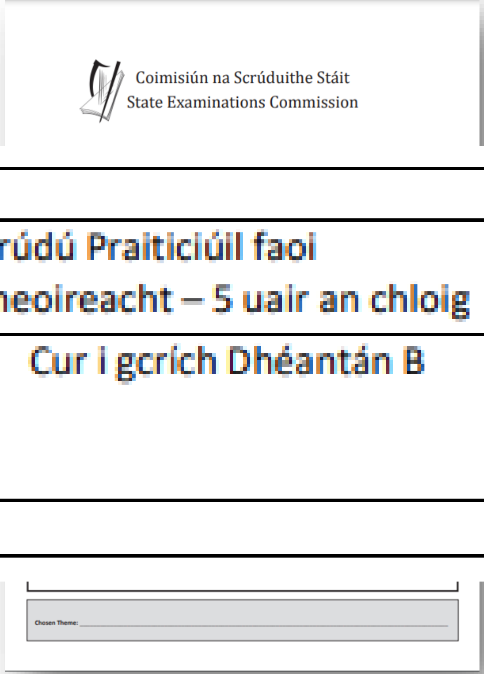

An Tionscadal		
Fad	Obair Chúrsa Phraiticiúil – 12 sheachtain	An Scrúdú Praiticiúil faoi Fheitheoireacht – 5 uair an chloig
Obair i gcrích	• Leabhrán Amharc-Ealaíne (forbairt Dhéantán A agus Dhéantán B) • Cur i gcrích Dhéantán A	• Cur i gcrích Dhéantán B
Marcanna	250	100

Réimsí Cleachtais

Tá réimsí cleachtais éagsúla laistigh d'Ealaín ar féidir le foghlaimeoirí staidéar a dhéanamh orthu.

An Scrúdú Scríofa

Oide

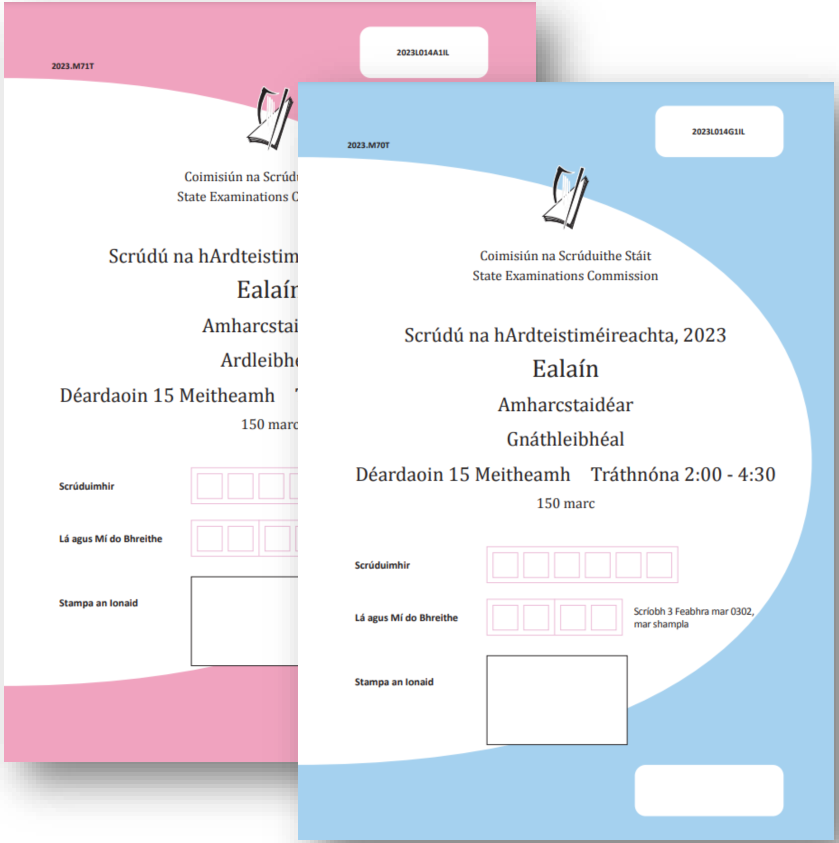
2023.M71T
2023L014A1IL
Coimisiún na Scrúd
State Examinations C
Scrúdú na hArdteistim
Ealaín
Amharcstai
Ardleibh
Déardaoin 15 Meitheamh
150 marc
Scrúduimhir
Lá agus Mí do Bhreithe
Stampa an Ionaid

2023.M70T
2023L014G1IL
Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission
Scrúdú na hArdteistiméireachta, 2023
Ealaín
Amharcstaidéar
Gnáthleibhéal
Déardaoin 15 Meitheamh Tráthnóna 2:00 - 4:30
150 marc
Scrúduimhir
Lá agus Mí do Bhreithe
Scríobh 3 Feabhra mar 0302, mar shampla
Stampa an Ionaid

An Scrúdú Scríofa

Domhan an Lae Inniu	50 marc
An Eoraip agus an Domhan Mór	50 marc
Éire agus a háit sa Domhan Mór	50 marc

Oide Art/Visual Art Post-Primary

Oide

Follow us on
@Oide_Art_VisArt

Oide Creativity

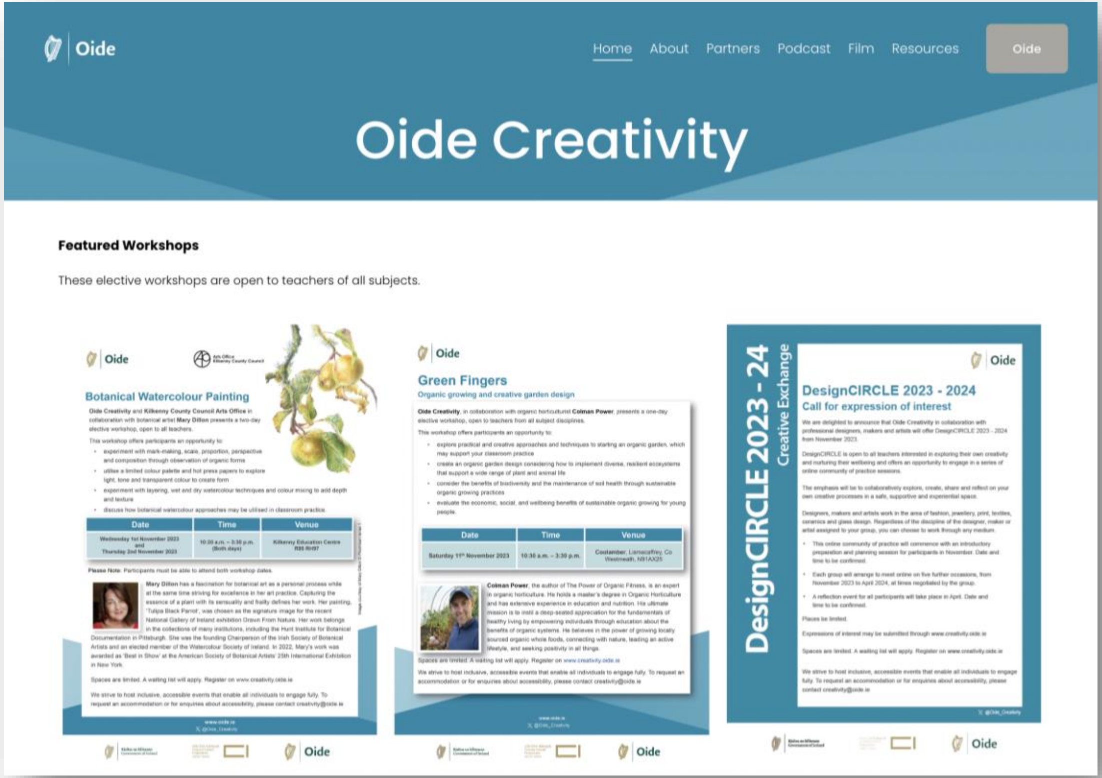

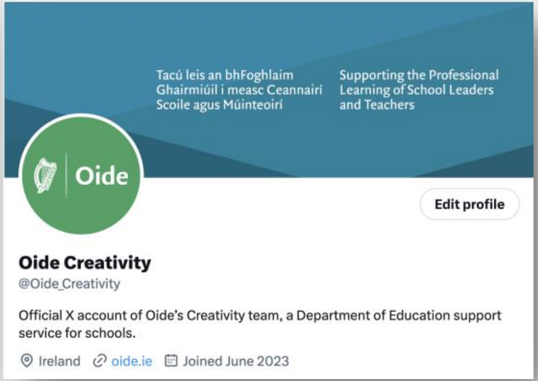

Follow on X @Oide_Creativity

www.creativity.oide.ie

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Go raibh maith agat

www.oide.ie

X @Oide_Art_VisArt

X @Oide_Creativity

CC BY NC